

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2342/2022
29.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маринела Љубић Тодоран, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Хигијена“ Панчево, чији је пуномоћник Милорад Милићевић, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни туженог Града Панчева, чији је законски заступник Градско правобранилаштво Града Панчева, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1213/21 од 25.06.2021. године, у седници већа одржаној 29.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1213/21 од 25.06.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1213/21 од 25.06.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 472/19 од 25.11.2020. године, у ставовима другом, четвртном и петом изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу, за период од 01.10.2016. године до 01.09.2019. године, исплати на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, укупан износ од 83.676,30 динара, са законском затезном каматом и доприносима на месечном нивоу, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове целог поступка у износу од 97.852,89 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 472/19 од 25.11.2020. године, ставом првим изреке, дозвољено је поступање по преиначеном тужбеном захтеву тужиоца од 28.09.2020. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу, на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, у периоду од

01.10.2016. године до 01.09.2019. године, исплати укупан износ од 83.676,30 динара, са законском затезном каматом на појединачне износе од доспелости па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован део тужбеног захтева тужиоца у делу за законску затезну камату и то од тражених наведених датума (дана доспелости предметног потраживања) па до досуђених наведених датума (који су датуми падања туженог у доцњу) предметних новчаних износа. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на наведене месечне износе, као основицу, обрачуна и уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање, у висини према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, на дан уплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 47.415,05 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1213/21 од 25.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су, као неосноване, жалбе туженог и умешача на страни туженог и првостепена пресуда потврђена у ставову другом и четвртм изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде, па је обавезан тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 53.415,00 динара, за законском затезном каматом од дана извршности пресуде па исплате. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви тужиоца, туженог и умешача на страни туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020), да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био у радном односу код туженог на неодређено време. Умешач у овој парници је Град Панчево као оснивач туженог. У истом периоду послодавац је накнаду трошкова за коришћење годишњег одмора исплаћивао у износу од 897,00 динара, за сваки месец посебно, у складу са уговором о раду. Износи досуђени тужиоцу представљају разлику између накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора обрачунате у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у

комуналној делатности на територији Републике („Службени гласник РС” бр.27/15 од 18.03.2015. године, ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавно комунална предузећа града Панчева („Службени гласник РС” бр.59/2015) и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу за утужени период. Висина потраживања утврђена је на основу обрачуна обрачунске службе туженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су примењујући чланове 118. став 1. тачка 6, 246. став 1. и 2, 256. став 1. Закона о раду, члана 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредбе чл. 66. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе чл. 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева, оценили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора у складу са посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за регрес за коришћење годишњег одмора, па је као основан усвојен постављени тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему и обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора, а што произлази из одредбе члана

105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате.

Због тога су по схватању Врховног касационог суда одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен, као неоснован.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Имајући у виду исход спора, туженом припада накнада целокупног парничног поступка применом члана 153. став 1, 154. и 163. ЗПП и то право на накнаду трошкова за састав одговора на тужбу у износу од 6.000,00 динара, за таксу за одговор на тужбу у износу од 2.623,53 динара, за заступање туженог од стране адвоката на три одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара, за таксу на жалбу у износу од 5.247,05 динара и на одлуку по жалби у износу од 5.247,05 динара, за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, за таксу на ревизију у износу од 10.494,10 динара и ревизијску одлуку у износу од 15.741,16 динара, што све укупно износи 97.852,89 динара, све одмерено према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**